

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izveniš nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 80.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Najbolj nerealna politika

Vsled svoje malostevilstvi, ko je čisto izključeno, da bi mogli Slovenci sami imeti tudi le za trenotek merodajen vpliv na potek državne politike, je bila od nekdanj dolžnost Slovencev, da vodijo čisto svojevrstno politiko. V tem oziru sta bile od vsega začetka Jugoslavije dve poti. Ena je dejala, da se morajo Slovenci združiti v eni sami stranki in nato paktirati z vsakokratno vladno večino ali pa s stranko, ki bo po vsej priliki zavladovala v državi. Druga teorija pa je dejala, da morajo Slovenci postati del najmočnejše stranke v državi in da torej ne smejo nastopati kot ena narodna celota.

Po prvi je šla z večjimi ali manjšimi izpremembami SLS, po drugi poti pa zlasti SDS in nekatere druge stranke. Ne samo se spuščali v to, katera pot je bila bolj pravilna, ker ima čisto teoretično vsaka pot nekaj argumentov za sebe. Poudarili bi le to, da je bila stranka, ki se je odločila za drugo pot, potem tudi prisiljena, da je na tej poti vztrajala in da si je tudi v resnici izbrala najmočnejšo stranko, s katero se je fuzionirala. Če pa s tega stališča presojamo delo politikov, ki so oblačili in vedrili pri naši SDS, potem moramo pač reči, da so izbrali najslabšo pot in da je njihova politika bila naravnost primer najslabše in najbolj nerealne politike.

Takoj po preobratu so se odločili, da postanejo del jugoslovanske demokratične stranke. V resnici je bila ta nova stranka tedaj najmočnejša stranka v državi in tudi po svojem nastanku in po svoji koncepciji vsem prečanskim krajem najbližja. Toda le tako dolgo, dokler je bila v resnici jugoslovanska stranka. To pa je trajalo le malo časa in že ob sprejemu vidovdanske ustave je stranka pristala na to, da ne pride v ustavo beseda »jugoslovanski«, ker je bila ta beseda absolutno centralističnemu duhu ustave nasprotna.

Tedaj je bila naloga prečanskih demokratov, da revidirajo svoje odnose do stranke, da jo tako prisilijo, da ostane jugoslovanska, to se pravi stranka, ki je dejanski za enakopravnost vseh Jugoslovancev. Prečanski demokrati pa tega niso storili in le naravno je bilo, da je demokratična stranka izgubila nato tudi svoj predikat »jugoslovanske« stranke. Pa niti ta napaka še ni bila največja, temveč najusodnejša napaka je bila storjena, ko je Pribežević razbil demokratično stranko. Tedaj so se slovenski demokrati odločili proti matici stranki in šli za ceno ministrskega sedeža v novo disidentsko stranko — samostojnih demokratov.

In tedaj je bila storjena najbolj kapitalna napaka, ki je danes postala že nepopravljiva. Zakaj ni v državi stranke, če izvajamo one čisto stranke in brez pomembne, ki bi imela tako brezupno stališče ko SDS. In naravno. Moč te stranke je bila v tem, da je poudarjala svojo važnost kot čuvarica nad slovenskim in hrvatskim separatizmom. Ko pa je Pavle Radić s svojim historičnim govorom v skupščini pokopal fabulo o tem separatizmu, je bilo tudi konec obstojne upravičenosti SDS in zato dejansko ta stranka po tem govoru ni niti enkrat prišla v poštev kot stranka, ki bi bila v katerikoli kombinaciji. Vse se je vršilo mimo nje, če ne sploh proti njej in na SDS se je uresničilo isto, ko nekoč nad Nemčijo, ko je iz »Deutschland, Deutschland über alles«, nastalo »Alles, alles über Deutschland!« Nujno se je moralo zgoditi tako, ker ni bilo za zadržarsko opravilo SDS nobene potrebe več.

Pašićevci proti volitvam.

Beograd, 24. maja. V parlamentarnih krogih, zlasti pri radikalih se je opazala včeraj živahnost v onih vrstah, ki so nezadovoljne z današnjo vladno kombinacijo in ki smatrajo, da je treba zastaviti vso energijo za to, da se narodna skupščina povrne na delo in da izvrši vsa ona dela, ki se nahajajo na dnevnem redu pred Narodno skupščino. Nezadovoljni radikali in vobče opozicijske skupine v Narodni skupščini trde, da je položaj današnje vlade težak in dvomijo v uspeh Voje Marinkovića in Velje Vukičevića o priliki avdiencije, ki sta jih imela te dni. Oni poudarjajo v prvi vrsti, da današnja vlada Vukičevića in Marinkovića nima nikakih volilnih idej, na katerih osnovi bi mogla zahtevati razpust Narodne skupščine in razpis volitev. Oni ne dvomijo v to, da je imel Vukičević obljubo za volilni mandat, a pravijo, da Vukičević in Marinković nista znala pripraviti volilne parole, ki so potrebne za nove volitve. Iz teh razlogov navajajo, da je to velika slabost današnje vlade, ki se občuti na vsakem polju.

Taka volilna vlada, kakor je Vukičevića in Marinkovića, bi se mogla opravičiti, ko bi Narodna skupščina zavrnila svoje zasedanje, ker bi se takrat izpolnil zakonski predpis, medtem ko današnja Narodna skupščina še ni prišla do tega momenta. Nova vlada ni nič napravila, s čimer bi mogla opravičiti svojo zahtevo za volitve. Iz teh razlogov opozicijske skupine smatrajo, da je zahteva, ki jo stavita Vukičević in Marinković, na zelo slabih nogah. Edino, kar jima je ostalo kot argument za volitve, je to, da je potrebna razčiščenje politične situacije med radikali. Toda to ni dovolj za razpust parlamenta, posebno ako je vprašanje, ali se bo mogla ta razčiščenje sploh izvršiti. Opozicijski krogi zato mislijo, da je položaj zelo težak in smatrajo, da se mora ta Narodna skupščina zopet sestati na delo, ker je bilo po njihovem mnenju politično delo Vukičevića brez stvarnih rezultatov. Oni naglašajo, da je Vukičević dosedaj odlagal z vprašanjem ukazov v političnem aparatu samo zato, ker ni bil gotov svojega končnega uspeha in zato so oni mišljenja, da obstoja tudi zastoj v delu vlade in so prepričani, da se bo Vukičević povrnil s svoje avdiencije praznih rok kakor je bilo to že prej.

Medtem ko se tako v opozicijskih vrstah pojavlja prepričanje, da bo morala današnja vlada v kratkem odstopiti in prepustiti mesto drugi kombinaciji, pa se v vladnih vrstah še nadalje vzdržujejo verzije, da je vprašanje volitev v načelu že rešeno in da gre samo za to, kdaj se bodo mogle volitve izvesti. Po njihovem zatrjevanju je vprašanje volitev popolnoma razčiščeno, samo dan razpusta skupščine še ni določen. Ostalo je pri tem, da se določi dan razpisa volitev med 28. t. m. in 18. junijem. Med tema dvema datumoma naj bi se po zatrjevanju vlade odredil rok za volitve, ker so do 18. junija štirje tedni in to 28. t. m. 4., 11. in 18. junija. Oni so mnenja, da bodo na eno izmed teh nedelj razpisane volitve tako, da bodo izvedene tri mesece kasneje. Poleg tega se bavi vlada z vprašanjem popolnitve vlade.

Interesantno je, da se je včeraj v političnih krogih trdilo, da je minister za promet pristal na to, da zaprosi za penzijo na generalski položaj in bi tako ostal v vladi še nadalje kot minister za promet, a to kot civilna oseba. O priliki prihodnjih volitev bi general Milosavljević kandidiral, tako da bi prišel v Narodno skupščino kot narodni poslanec in bi lahko ostal na svojem mestu kot minister za promet. V dobro informiranih krogih se trdi, da je bil te dni poslan po kurirju ukaz o penzioniranju generala Milosavljevića kralju v podpis. Nadalje se zagotavlja, da bo prispel ta ukaz za kak dva dni nazaj, tako da bi bil general Milosavljević že te dni vpokojen.

Vladni krogi so mnogo razpravljali o izjavi Stjepana Radića, ki jo je dal v Zagrebu, pa so povdarjali, da ni imel nobeden predsednik vlade razen Davidovića in Vukičevića resnega namena urediti v državi zakonitost in pravi red. To dokazuje najbolj okrožnica Vukičevića velikim županom, ki je imela velik odmev v vsej javnosti. Vladni krogi naglašajo, da se Radić ne more niti najmanj pritoževati čez Vukičevićevo vlado, ker ni Vukičević z nobenim aktom storil kaj takega, s čemur bi bil kršil zakonitost v državi, in posebej še v Hrvatski in Slavoniji. Vlada je pozorna na občutljivost HSS in zlasti še na občutljivost Stjepana Radića, za to vladni krogi smatrajo, da so neosnovane vse pritožbe Stjepana Radića proti Vukičeviću.

Kar se tiče stališča Stjepana Radića napram Voji Marinkoviću se v vladnih krogih omenja, da je Marinković s svoje strani storil vse, kar je potrebno, da se očuva ravnotežje države v mednarodnem svetu. Pa čeprav sporazum z Italijo še ni rešen, vendar smatrajo, da je Marinković s svoje strani izpolnil svojo nalogo toliko, kolikor je on privedel ta ne-sporazum na pravo mero. Nadalje se v vladnih vrstah podčrtava, da je Marinković učvrstil Malo antanto tako, kakor ni bila dosedaj še nikdar. On je dvignil ugled Male antante v mednarodnem svetu in s tem tudi ugled naše države. Vladni krogi smatrajo, da je tudi kritika o Marinkoviću pretrpana kakor ona o Vukičeviću in mislijo, da je Radić s tem napovedal novo nastopanje proti današnji vladi. Oni so mnenja, da hoče Radić s tem, ako energičneje nastopi proti današnji vladi, delovati in vplivati v gotovi meri na njen položaj, pa se zdi, da ustvari neko ravnotežje s HSS.

RUSIJA ZAHTEVA OD ITALIJE POSILO.

Moskva, 24. maja. Italijanski poslanik v Moskvi je posetil ljudskega komisarja za trgovino in industrijo, radi nabav, ki bi naj jih storila ruska vlada v Italiji. Komisar trgovine in industrije je izjavil, da je ruska vlada pripravljena naročiti material, vendar pa to le v slučaju, da se ji nakaže večje posojilo za daljšo dobo.

pa naj po vsem tem rečemo o »naprednjakih«, ki hočejo »napredno fronto« pod okriljem SDS.

Ali res niso mogli najti v vsej državi bolj izolirane stranke, kakor je SDS? Ali res hočejo, da bo napredna fronta v lepi slogi s SDS marširala rakovo pot?

Menda ti ljudje vendar ne vidijo naprednosti v tem, da najdejo najbolj napačno pot in da se ogrevajo za najbolj napačno politiko!

Dr. Korošec in Aca Stanojević

Beograd, 24. maja. Včeraj je dopotoval v Beograd dr. Korošec in bo nadaljeval delo o proučevanju situacije, ki ga je prekinil o priliki poslednjega bivanja v Beogradu, ker je imel medtem sestanek glavni odbor in poslanski klub SLS v Ljubljani. Zdi se, da je prišel dr. Korošec na poziv opozicijskih skupin, zlasti nezadovoljnih radikalov in da bo delal na to, da se, če bo le mogoče, današnja politična situacija izpremeni.

Istotako je dopotoval v Beograd tudi Aca Stanojević, ki je takoj stopil v stik z uglednimi osebami iz radikalnega kluba, in sicer z onimi iz pašićevskega krila. Naloga Ace Stanojevića je, da dela na to, da se sestane glavni odbor radikalne stranke in se razčisti vsa strankarska vprašanja in pride do sporazuma med radikalnimi skupinami zaradi strankine reorganizacije, popolnitve glavnega odbora stranke in izvolitve predsednika stranke, ker je to mesto ostalo izpraznjeno s smrtjo Nikole Pašića. Aca Stanojević se bo potrudil, da pride v stik tudi z Veljo Vukičevićem in da se z njim razgovori o aktualnih strankarskih vprašanjih.

SPALAJKOVIĆ OSTANE.

Beograd, 24. maja. Predsinočnjim se je v dobro poučenih demokratiških krogih trdilo, da je Marinković sklenil, da predloži kralju v podpis velik diplomatski ukaz, po katerem naj bi bil med drugimi penzioniran tudi dr. Spalajković. Toda včeraj se je v demokratiških vrstah samih navajalo, da bi bila vpo-kojitev Spalajkovića v tem času pretežka odredba in da ni izgleda, da bi se Marinković mogel za to odločiti.

Zanimivo je, da so sedanji pogledi demokratov popolnoma v nasprotju s predvčerajšnjimi in zdi se, da je Marinković o tem obvestil svoje tovariše, tako da so po avdienci izpremenili mišljenje, ki so ga imeli v tem pogledu prej.

ANGLEŠKA VLADA ODOBRIŁA CHAMBERLAINOVO POLITIKO PROTI SOVJETOM.

London, 24. maja. Včeraj ob 3. uri popoldne se je vršila seja vlade, na kateri je bil objavljen tekst izjave, katerega bo Chamberlain, minister za notranje zadeve, iznesel na današnji seji spodnje zbornice. Tekst se nanaša na zadnjo hišno preiskavo v sovjetski trgovski agenciji.

ČIČERIN V PARIZU.

Pariz, 24. maja. Podtajnik v ministstvu zunanjih zadev je sprejel sovjetskega komisarja Čičerina, ker je Briand te dni odsoten iz Pariza.

PROSLAVA SPOMINA SV. CIRILA IN METODA.

Beograd, 24. maja. Povodom proslave Cirila in Metoda je ministristvo prosvete odredilo, da se na vseh šolah prirede predavanja o Cirilu in Metodu.

20. JUNIJA BO KONEC ŠOLSKEGA LETA.

Beograd, 24. maja. Ministrstvo prosvete je odredilo, da se pouk na srednjih šolah konča z 20. junijem. V zadnjih razredih, kjer se vršijo tudi zrelostni izpiti, pa se konča pouk že 10 dni prej.

FAŠISTOVŠKE PROVOKACIJE NA REKI.

Reka, 24. maja. Ponoči ob 24. uri so prišli na Reko posebni vlaki legionarjev narodne milice. Ob 3. uri jutraj pa je prispel v Trst drugi vlak članov raznih fašističnih udruženj iz Reke in okolice.

Posledica tega pa je, da ne more biti Slovenec bolj brez upliva, kakor če je za SDS, ker mora članstvo SDS nujno roditi odpor pri vladajoči stranki. Ni danes slabše legitimacije kakor je članstvo pri Samostojni demokratiški stranki in v političnem življenju ravno toliko vredno, kolikor velja v gospodarskem članstvo pri Slavenski banki.

Če hoče torej Slovenec voditi najbolj nerealno politiko, potem gre v SDS. Kaj

Stare fraze, a vedno isto ozadje.

(Iz Celja.)

Samostojno demokratsko časopisje se je v veliko vnuemo lotilo ustvarjanja napredne fronte v Sloveniji. Je to čisto lepa ideja, ki jo pa morajo propagirati popolnoma drugi ljudje. Sedaj jo propagirajo ljudje brez vsakega političnega kapitala, kakor je že ugovoril Narodni Dnevnik. So to ljudje, ki so v svojih političnih metodah najbolj reakcionarni in ki so Slovencem napravili že neopopravljivo politično in gospodarsko škodo. Samo da pridejo do oblasti, so začeli pogrevati takozvano napredno fronto. SDS misli, da bo to geslo dovolj blesteče in mamljivo, da ji podaljša njeno žalostno života-renje. Toda ljudstvo je spregledalo in spoznalo, da je to geslo samo fraza, krinka, pod katero se skrivajo razni voditelji SDS. V silni zagati, v kateri se nahajajo, so začeli koketirati celo z Davidovičem, katerega so svojčas tako grdo zatajili, samo da so potem mogli zlezi v vlado. Zaman ves trud, ker g. Davidovič le predobro pozna te ljudi in jim gotovo ne bo nudil rešitve, ker ve kakšni nagibi jih vodijo.

V Celju imamo dne 19. junija občinske volitve. Pri volitvah bode nastopila SDS, dotirana z narodnima socialistoma bivšim podžupanom Gobcem in Berantom. Kot druga skupina nastopijo Združene stranke, ki bodo imele drugo skrinjico, tretja in zadnja skrinjica pa je socialistična.

Združene stranke z nosilcem g. dr. Goričanom združujejo radikale, SLS in pa gospodarsko stranko, katero tvorijo Nemci. Ta združitev je nujna posledica političnih in gospodarskih metod samostojnih demokratov. Samostojni demokrati so nam tudi v Celju, kakor v celi Sloveniji popolnoma zavozili gospodarstvo. Gospodarski zavodi bolehalo vsled slabega gospodarstva samostojnih demokratov, popolnoma nedolžni ljudje pa trpe. Treba je enkrat za vselej povedati, da taki ljudje, ki so dirigirali naložbe slovenskih denarnih zavodov v skrahirano banko, ne smejo več imeti odločilne besede niti v politiki niti pri upravi gospodarskih zavodov, kakor tudi ne v občinskem gospodarstvu.

»Jutro« sicer prinaša tu pa tam razne novice iz Celja, kjer hvali zmognosti samostojnih demokratov in »duševno revščino« nasprotnikov. Kakšna je ta toliko hvalisana

sposobnost, pa ve vse Celje, ker ti ljudje so bili, ki so krivi, da so imeli gospodarski zavodi, ki so bili v njih rokah, prekomerne naložbe pri Slavenski banki. V praktični gospodarski politiki so se pokazali torej kot silni kratkovidneži in kako težke posledice je imela ta kratkovidnost (Jutrov dopisnik ima menda to za zmožnost), ve vse Celje. Mogli bi v tem pogledu servirati iz gospodarskega dela celjskih samostojnih demokratov silne cvetke, ki bi zadišale po celi Jugoslaviji in sicer prav neprijetno. Zaenkrat pa naj zadostuje ta konstatacija.

Predvsem gospodarski momenti so bili torej merodajni, da so se združile stranke, ki odkrito in pošteno mislijo in hočejo delati na to, da bo enkrat konec takim poskusnim gospodarskim metodam, ki jih »Jutro« kvalificira kot stvar demokratske zmožnosti. Sicer pa celjski samostojni demokrati sami čutijo, da jim je že odklenkalo. Obupno stikajo glave in skušajo vtisniti svojim ljudem v glavo, da gre za napredek in narodnost. Radi bi poznali tistega, ki jim še to verjame. Mislimo, da si je že sleherni Celjan ustvaril pravilno sodbo o vseh sam. demokratskih frazah in da danes ve, da apelirajo na narodnost in naprednost samo zato, da bi prišli zopet do oblasti. Gospodje od Slavenske banke silijo v vlado. V tem je stvar.

Sobotna »Nova Doba« je prinesla solzav članek o napredni fronti. Piše o velikih idejah, o hiranju nacionalnih in kulturnih organizacij, o cinčnih idejnih pritlikavcih itd. Ves članek je eno zmašilo užaljenega samoljubja in notranje skrahirano, kakor da bi bili veliki napredni ljudje samo tisti, ki so za esdeasarsko negativno napredno fronto. Za počt, bi dejal Ribničan. Ker mnogo bolj res je, da kličejo velike gospodarske polomije samostojnih demokratov te gospode v pokoj, da ne bodo delali več zgage v slovenski politiki.

Zadosti je že trpel slovenski narod vsled te njihove »zmognosti«, zadosti je trpelo Celje samo in čas je, da je tega trpljenja že enkrat konec.

Zlasti sedaj, ko poje boben v zavodu, kjer so gospodarili samostojni demokrati.

Celjan.

Pred volitvami v bolgarsko sobranje.

V nedeljo, dne 29. maja se vrše na Bolgarskem volitve v sobranje, ker je zakonodajna doba sedanjega, pred štirimi leti izvoljenega parlamenta potekala. Zadnje volitve na Bolgarskem je izvedla vlada Cankova in so vršile 18. novembra 1923. Kakor je bilo pričakovati so končale s popolno zmago vlade, ki je dobila od 247 poslancev 141. Od opozicije je bilo izvoljenih 18 demokratov, 13 radikalov, 29 soc. demokratov, 30 zemljoradnikov raznih skupin, 8 komunistov, 6 narodnih liberalcev in 2 od »Narodnega jedinstva«.

V nedeljo pa volijo bolgarski narod 27 poslancev več, ker se je v štirih letih prebivalstvo Bolgarije pomnožilo in pride na vsakih 20.000 prebivalcev en poslanec. Aktivno volilno pravico imajo vsi moški, ki so dovršili 21. leto, pasivno pa le oni, ki so stari 30 let. Volilna pravica je splošna, enaka in direktna, dočim je proporcionalno volitev odpravil l. 1922 Stambolijski. Po njegovem volilnem redu dobi stranka, ki je dosegla relativno večino glasov, tudi absolutno večino mandatarov. Stambolijskijev volilni red tudi sicer silno favorizira velike stranke in male stranke skoraj ne morejo dobiti mandata. Količnik je namreč precej visok, ker se šteje več volilnih okrajev skupaj.

Proti Stambolijskijevu volilnemu redu je vsa tedanja opozicija vehemetno in složno nastopila in zato so nekateri optimisti mislili, da bo vlada Cankova tudi to Stambolijskijevo delo likvidirala. Pa so se zmotili, ker vlada Cankova je sicer dosledno uničevala vse delo Stambolijskijeve, le njegovo volilno reformo je skrbno čuvala, ker ji je samo na ta način zasigurana večina.

Vsled volilnega reda je zmaga vlade na

nedeljskih volitvah zasigurana in edina možnost, da bi prišla opozicija do večine bi bila v tem, če bi se vsa opozicija koalirala. Toda vsi tozadevni poskusi so se žalostno končali in na nedeljskih volitvah se bo potegovalo za zaupanje bolgarskega naroda več strank ko prej. Tako bodo zemljoradniki nastopili kar v treh frakcijah, enako razkropljeni so socialisti in komunisti in tudi meščanska opozicija ne nastopi enotno. Največ glasov med meščansko opozicijo bo zbral še Malinov, dočim bodo od ostale opozicije največ dobili zemljoradniki, ki jih vodi Tomov. Ti so čisti zemljoradniki, v nasprotju z »družbašci«, ki so precej pod komunističnim vplivom.

Vladne skupine pa nastopijo enotno in je že vsled tega njih zmaga zasigurana. Če bi se pa kje pokazalo, da privilegiji volilnega reda ne zadostujejo, potem bo že poskobel policijski pritisk, da bo vladna zmaga tem sigurnejša. Sicer pa treba pripomniti, da more sedanja bolgarska vlada pokazati na precejšnje uspehe. Tako je stabilizirala bolgarsko valuto, dobila ugodno begunsko posojilo od Zveze narodov, dosegla odpravo mednarodne vojne kontrole in izboljšala svoje odnose z drugimi državami. Zemljoradniški emigranti računajo, da bodo dobili zemljoradniki 60 mandatov, torej še enkrat toliko, kakor so jih imeli prej. Z ozirom na njih napredovanje pri zadnjih občinskih volitvah je to mnenje tudi precej upravičeno.

Nedeljske volitve torej ne bodo prinesle nobene izpremembe in treba bo izvršiti na Bolgarskem še mnogo prosvetnega dela, predno bo končana sedanja velika in škodljiva strankarska razbitost bolgarskega naroda.

K volitvi predsednika češkoslovaške republike.

Odnosaji strank češkoslovaškega parlamenta do volitve predsednika republike so jasni v toliko, da je že povsem gotovo, da bo dosedanji predsednik republike T. G. Masaryk izvoljen.

Število vseh volilcev, ki volijo predsednika, znaša 450 poslancev in senatorjev. Brezdvomno bodo glasovali za dr. T. G. Masaryka že pri prvih volitvah tudi nemški potjedelci, češkoslovaški in nemški obrtniki ter socialisti vseh barv razen komunistov in nemških narodnih socialistov. Za Masaryka je zasigurnih 258 glasov. Absolutna večina za ožjo volitev je torej zagotovljena. Za kvalificirano večino treh petin manjka samo še 12 glasov. Pri tem seveda ne računamo s 47 glasovi čl. ljudske stranke, ki dosedaj še ni določila svojega stališča, toda iz pisave njihovega časopisja je sklepiti, da bo tudi njihova stranka volila dr. Masaryka. V tem slučaju bi bil Masaryk izvoljen že pri prvih volitvah, kajti potrebna večina treh petin glasov (270) bi bila tako znatno prekoračena.

V ostalem, če se volitev predsednika republike vrši že prihodnjo nedeljo, nima dr. Masaryk niti enega resnega protikandidata. Kandidaturi komunističnega senatorja Šturze in narodnega demokrata dr. Kramara ne pride ta resno v poštev.

Slovaška ljudska stranka se je odkrito izjavila proti kandidaturi Masaryka ter motivirala to s tem, da je Masaryk delal krivice slovaškemu narodu, čeprav Hlinka do-

bro ve, da je za to odgovorna vlada, v kateri je tudi njegova stranka, nikakor pa ne Masaryk.

Narodno demokratska stranka očita Masaryku, da je socialist in da je pri volitvah pravzaprav kandidat opozicije. Masaryk pa ni socialist v navadnem smislu besede — napisal je svoječasno knjigo »Socialno vprašanje«, v katerem pobija Marxove nauke — temveč je človek globoke socialne misli ter ima mnogo zaslug, da je v prvih letih ublažil velika nasprotja med socialnimi zahtevami političnih strank.

Še neka skupina je, to so češkoslovaški fašisti, ki pa nima nobenega vpliva v parlamentu in ki jo veže le osebno sovraštvo do Beneša in Masaryka. Ta skupina izdaja majhen tednik ter odreka Masaryku vse sposobnosti in zasluge za osvoboditev in konsolidacijo Češkoslovaške.

Če bi volil predsednika republike češkoslovaški narod, bi ta že odgovoril na te napade na Masaryka, enako, kakor je odgovoril na volilnih zborovanjih. Toda tudi češkoslovaško Narodno Shromaždenje bo odgovorilo na te napade, ko bo ta teden izvolilo dr. T. G. Masaryka za predsednika republike, ki jo je osnoval on sam.

Doravnajte naročnino!

Politične vesti.

— HSS izpremenila svoje ime. Nedeljska seja načelstva HSS je bila važna tudi vsled tega, ker je bilo na njej sklenjeno, da se Hrvatska seljačka stranka preimenuje v Narodno seljačko stranko. Mnogi delegati, zlasti oni iz Dalmacije, so sicer temu silno ugovarjali, češ da bodo ljudje potem govorili, da je stranka izdala hrvatsvo, toda St. Radić ni hotel o teh ugovorih niti slišati in je bila sprememba imena nato odobrena. — Na seji je prišlo do več incidentov, ker je St. Radić vsakogar, ki si je upal imeti drugo mnenje, zapodil s seje. — Mnogo pozornosti je vzbudilo tudi dejstvo, da nista bila več izvoljena v vodstvo stranke dr. Kežman in dr. Košutić. — Sicer pa se je splošno opazilo, da ni HSS več tako enotna, kakor je bila in da se v vseh organizacijah pojavljajo disidenti. Tako je osješka organizacija izključila prof. Milana Cepulića, člana oblastnega odbora in oblastnega referenta za šolstvo dr. Hatinguja. — Po referatu St. Radića je bilo sklenjeno, da se prične stranka z vsom vnuem pripravljati na volitve. Bilo je celo določenih že nekaj kandidatov.

— Poljski tisk piše o triumfu Male antante. »Rzeczpospolita« objavlja pod naslovom »Mala antanta triumfirae« dopis svojega dopisnika z jachimovske konference. Dopisnik sporoča, da so se po informacijah od vplivnega diplomata ponesrečili vsi poskusi nasprotnikov Male antante, da bi jo razbili. Nasprotno se je končala konferenca Male antante s popolno harmonijo vseh udeležencev. Zlasti glede načela »Balkan balkanskim narodom« je bil dosežen popoln sporazum. Tudi v madjarskem vprašanju je bila konstatirana popolna soglasnost. V Bukarešti so čisto jasno spoznali, da se interesi Rumunske popolnoma krijejo z interesi Male antante. V zgodovini Male antante bo temeljni kamen oni sobotni sestanek v sobi št. 126 Radio-Palast-Hotela v Jachymovu, ko je rumunski zunanji minister kategorično izjavil, da smatra Rumunija sebe kot neločljivo zvezano z Malo antanto. Harmoničen potek konference in popolna soglasnost vseh treh držav je po mnenju »Rzeczpospolite« tudi v skladu s poljskimi interesi ter jo je treba zato pozdraviti s popolnim zadoščenjem.

— Vloga Avstrije v italijansko-jugoslovanski vojni. Svoječasno je napisal beograjski dopisnik »Vossischer Zeitung« obširen članek, v katerem je med drugim zabeležil tudi bojazen jugoslovanskih štabnih častnikov, da bi v slučaju italijansko-jugoslovanske vojne italijanska vojska napadla Jugoslavijo tudi preko avstrijske meje ter bi po dolini reke Drave preko Maribora navalila na Jugoslavijo. Ta članek je vznemiril avstrijsko javno mnenje in so bili ob tej priliki objavljeni v časopisju mnogi komentari, ki so soglašali v tem, da razorožena Avstrija ni v stanju, da bi to preprečila in da bi se morala pač sprizniti z uničenjem svoje nevtralnosti s strani Italije. Sedaj je izšel v velenemškem glasilu »W. N. Nachrichten« pomemben članek izpod peresa vojaškega strokovnjaka, ki prihaja na dan ravno z obratnimi zaključki. Po njegovem mnenju bi jugoslovanski poveljniki, tudi če bi italijanska vojska napadla Jugoslavijo preko Maribora, ne bili prisiljeni, da izpraznijo vso Slovenijo, kajti jugoslovanske železnice so na tem ozemlju mnogo bolj sposobne kot paralelne italijanske in avstrijske podravske železnice. Dalje ima Jugoslavija na tem ozemlju mnogo bolj povoljen teren za grupiranje in premikanje vojske, tako, da je računati s tem, da bi bilo pravo boljše avstrijsko obmejno ozemlje. Avtor h koncu omenja, da bi bila nazadnje tudi Avstrija, kljub svojim omejenim vojniim silam, radi svojih primernih strateških mej v stanju, na ubrani svojo nevtralnost in omeji napad italijanske vojske na avstrijsko ozemlje, enako, kakor si je znala ohraniti svojo nevtralnost Švica. Varovanje nevtralnosti za vsako ceno s strani Avstrije bi bilo po avtorjevemu mnenju velikega pomena za ohranitev miru v Evropi.

— Pogajanja Mitilenu-a v Parizu. Pariško časopisje označuje obisk rumunskega zunanjega ministra Mitilenu-a v Parizu kot politično pomemben dogodek prve vrste, kajti ta obisk se vrši takoj po zaključku konference Male antante in v času, ko se je ravno Briand vrnil iz Londona, kjer so obravnavali tudi balkansko vprašanje. Po mnenju pariškega časopisja bodo pogajanja med Briandom in Mitilenuom le pospešila razjasnitev političnih razmer. »Petit Parisien« opozarja na izjave, ki jih je dal Mitilenu svojemu korespondentu pred konferenco Male antante in v katerih je med drugim dejal, da bo pri svojem obisku v Parizu pričel z Briandom pogajanja tam, kjer so bila v Zenevi prekinjena. Časopisi opozarjajo na simpatije, ki jih je Mitilenu vedno kazal do Francije in na to, da je ta rumunski državnik končal svoje študije v Parizu, kjer ima prav mnogo osebnih prijateljev. — Kakor poročajo, je Mitilenu konferiral v petek z zunanjim ministrom Briandom in s tajnikom zunanjega ministrstva Filipom Berthelotom. Razen problema odnosajev do sovjetske Rusije, ki najbolj zanima Rumunijo, bo Mitilenu izbral to priliko še, da pove svoje mnenje o italijansko-jugoslovanskem vprašanju. Diplomatski urednik »Jurnal« pripominja, da je Rumunija kot zaveznica Jugoslavije in intimna prijateljica Italije predvsem poklicana za to, da posreduje med Beogradom in Rimom.

— Avarescu pripravlja diktaturo. Med Avarescom in voditeljem liberalne stranke Bratianu-om je prišlo do ostrega nasprotja. Bratianu, vajen vedno gospodovati, hoče da se mu Avarescu pokorava, kar pa je ta odločno odklonil. Da utrdi svoj položaj, je predložil Avarescu parlamentu zakonski načrt, po katerem se imenuje on za dosmrtnega poveljnika rumunske vojske. Bratianu je nato zahteval, da Avarescu ta načrt umakne. Ker ni hotel Avarescu tega storiti, je

skllical Bratianu sejo liberalne stranke, da prične ta najostrejšo borbo proti Avarescu.

— Nemčija zahteva, da se ji dovoli gradnja podmornic. »Daily News« poroča, da pripravljata Nemčija na Zvezo narodov poseben memorandum, v katerem opozarja na veliko pomorsko oboroževanje malih držav. Tako je poljska vlada naročila v Franciji tri podmornice in več minonoscev ter se pogaja sedaj za izgradnjo ostalih podmornic. Finska in Latviška hočeta naročiti tudi vsaka pa dve podmornici. Rumunska namerava naročiti kar 24 podmornic in za Jugoslavijo se izdelujeta dve v angleških ladjedelnicah. Vsled tega zahteva Nemčija, da se tudi njej dovoli izgradnja podmornic, kolikor jih ona rabi za svojo obrambo in da se v tem zmislu revidira tudi Versajski dogovor.

— Poljski poslanci povabljeni na obisk v Berlin. Privatnim putem je bilo poslano poljskim poslancem iz Berlina povabilo, da obiščejo nemško prestolico. Da je prišlo do povabila, so se zlasti trudili predsednik nemškega parlamenta Loebe ter poslanci Haas, Breitscheid in podpredsednik pruskega deželnega zbora Portek. Zelo se je zavzel za povabilo tudi nemški pisatelj Thomas Mann, ki je bil pred kratkim v Varšavi najslajnejše sprejet. Obisk poljskih poslancev bi se vršil v prvi polovici junija. Ob tej priliki bi se med nemškimi in poljskimi poslanci razpravljalo o raznih gospodarskih in kulturnih vprašanjih ter bi se seveda govorilo tudi o nekaterih političnih. Zato bi pomenil obisk poljskih poslancev nad vse pomemben začetek poljsko-nemškega zblizanja. V poljskem parlamentu se je vršilo tajno posvetovanje o nemškem povabilu in je bilo sklenjeno, da se poljski poslanci nemškemu povabilu odzovejo.

— Kitajski dogodki. Hankov padel. Kantonce je zapustila vojna sreča in od pohoda na Peking so ostale samo še sanje. Severne čete so zasedle Hankov, ki so ga Kantonci zapustili brez odpora. Mesto je v plamenu in najbolj vidni predstavitelji komunistov so še pravočasno pobegnili na aeroplanih. — Borbe okoli Šangaja. Severno brodogradnja je napadla utrbe pri Šangaju. Razvil se je nato boj, ki pa je končal neodločeno. V šangaju samem so razmere vedno težje. Vse gospodarsko življenje je zamrlo in vse banke so zaprte. Finančna kriza je neizogibna. Pred Šangajem se zbirajo komunistične čete, ki se pripravljajo, da osvoje mesto. Sovjetski delegat Borodin je na aeroplanu pobegnil iz Kitajske.

FAŠISTI PRIPRAVLJAJO NOVA NASILJA.

Dunajska »Arbeiter Zeitung« priobčuje sledeči dopis iz Italije:

»Simptomi gotovega prebujenja se prično že kazati. V številnih tovarnah v Turinu, v Milanu in drugod se vedno krožijo tiskani ali skrivaj razmnoženi letaki, ki ne izvirajo samo od komunistov. Univerzitetna mladina sodeluje pri tem. Dne 1. maja je policija zama lovila študente, ki so plakirali male manifeste in alegorične znamke. In celo očetje teh študentov so pričeli godrnjati. Mnoge se intervencije, da se odpusti finančni minister, ki je premalo energičen napram Mussoliniju.

Fašistovski voditelji so si menda že dolgo na jasnem o tem, kajti krvavi teror se je zopet pričel. Deportacije stoterih proletarskih voditeljev »na otoke« ne zadostuje več. Pričela se je cela vrsta misterioznih umorov. Celo milansko fašistovsko časopisje je moralo zaznamovati štirinajst takih umorov, o katerih policija ni mogla ali ni hotela dognati vzroka smrti. Gre vedno za ljudi, ki so bili umorjeni z revolverskimi kroglicami ali z bodali. Vsi tajinstveni umori imajo fašistovski pečat. V Savoni je bila v pristanišču utopljena neka oseba z na hrbtu zvezanimi rokami. V Parmi je bil neki nesrečnež na isti način kot Matteoti pred smrtjo slečen, bičan in nato na javnem trgu zakopan. Ko so prenesli truplo v mrtvašnico, je prišlo do izgrediv in do protestov. V Notsati pri Milanu je bil umorjen neki človek, ki so ga našli kasneje v grmovju prelukanega od revolverskih strelcev in bodal. Strokovnjaki so izjavili, da je bil kaliber revolverjev, s katerim je bil umorjen, isti, kakor predpisanih revolverjev milice. Blizu Novarre je bil neki Morelli tako pretepen s palicami, da je drug dan poškodbam podlegel.

Vlada je zaukazala, da se morajo vsi konfiniranci, katerim so sledile v preganstvo tudi njihove žene, z njimi cerkveno poročiti. (V Italiji je predpisan namreč civilni zakon.) Vsekakor so vsa omenjena dejstva značilna, da se fašizem v notranjosti Italije le ne čuti tako sigurnega, kakor pa pripoveduje o tem fašistovsko časopisje.

Kratke vesti.

Pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Francijo in Nemčijo bodo v kratkem obnovljena. Pogajanja se bodo vršila v Berlinu.

Kongresa nemških vojakov iz svetovne vojne v Hamburgu se udeležijo tudi posebna deputacija francoskih vojakov.

Angleški parlament je z 275 proti 120 glasom sprejel določbo, po kateri bodo zaščiteni vsi, ki se ne bi hoteli udeležiti nezakonitih štrajkov. Z drugimi besedami se pravi to, da bodo stavkockazi odslej uživali na Angleškem zakonsko zaščito.

Nezaupnica proti pruski vladi, ki so jo predlagali nemški nacionalisti, je bila od pruskega deželnega zbora zavrnjena. (Na februar pruske vlade je socialni demokrat Braun.)

Socialistični poslanec Barnai je bil od madjarskega parlamenta izključen od devetih sej, ker je razžalil Mussolinija.

Vdova Lenina, ki je dosedaj pripadala sovjetski opoziciji, je proglasila v »Pravdi« svoj izstop iz ruske opozicije.

(lucky kind), ženske so od veselja jokale. Ko je prispel Lindbergh pred 8 dnevi v New York, ga ni nihče poznal. Tekom 8 dni pa je postal pogumni letalec ljubljencev naroda. S svojo skromnostjo si je pridobil v par dnevih vsa srca. Molčečega, toda dejanj željnega moža z železno voljo smatrajo za ideal dozorjajoče generacije.

Ponudba angažmana s plačo 25.000 dolarjev na teden.

Lastnik Royi-gledališča, Rothafel je ponudil Lindberghu brzojavno angažman s 25.000 dolarji tedenske plače. Lindbergh bi se imel pokazati v varietetu vsak večer samo za 10 minut.

Za to ponudbo zaostaja dosedanja rekordna gaža, ki so jo ponudili kanalskemu plavcu Youngu za nastopanje v varietetu, daleč.

Kdo je Lindbergh?

Charles Lindbergh je rojen v Detroitu. Njegov pokojni oče je bil Šved. Njegova mati je učiteljica kemije na neki višji dekliški šoli v Detroitu. Lindberghu se pozna po zunanosti, da je švedskega pokolenja. Je visoke in vitke postave, plavalas ter ima modre oči. Obiskoval je univerzo v Wisconsinu, pozneje pa vojaški letalski tečaj. Nekoliko časa je prenašal z letalom pošto med Chicagom in St. Luisom. Ko je imel dostaviti nekoč važno pošto ter vsled megle ni mogel pristati, je vrgel najprej pošto na zemljo, nato se je pa spustil za njo v padobranu. Lindbergh je stotnik milice. Kot poklicni letalec je že davno zaslovel in tako se je našlo sedaj v St. Louisu nekoliko finančnikov, ki so mu omogočili polet preko Oceana.

Lindberghovo letalo.

Lindberghovo letalo je tipa »Ryan«. Izdelano je bilo pred kakimi 14 dnevi. Sedež za letalca je primeroma ozek. Pred seboj je imel Lindbergh desko z instrumenti, ki mu zapirajo pogled naprej. Lindbergh leta »na slepoc«, pravijo strokovnjaki. V globočino pogleda lahko samo od leve ali pa od desne strani. Predse vidi samo s pomočjo uporabe periskopa. V taki poziciji je moral zdržati Lindbergh kakih 40 ur. Nikogar ni bilo, da bi mu bil pomagal, če bi mu bil vpadel pogum.

SPORT.

Maratonski rekord Indijance. Quanowahu, Indijanec plemena Hopi, je pretekel v New Yorku maratonsko progo 26 milj 385 y (42

kilometrov) v rekordnem času 2 ur 47 min. 48 in petino sekunde. Prekosil je tedaj ameriški maratonski rekord, ki ga je postavil Michelson l. 1923, za več kot 1 minuto. Quanowahu bo skoraj gotovo zastopal Ameriko na amsterdamski olimpijadi 1928.

Zbysko Cyganiewicz v Parizu. Kakor poroča »L. Auto« se vrši 19. junija v Parizu rokoborba med Zbysko Cyganiewiczom in francoskim olimpijcem Deglanom, ki je postal pozneje profesional. Ker pod imenom Zbysko nastopa Poljak Stanislav Cyganiewicz, ni natančno razvidno iz poročila pariškega sportnega lista, gre li v tem slučaju za Stanislava Cyganiewicza ali njegovega mlajšega brata Vladeka. Oba Cyganiewiciza sta izborna rokoborca, tako v rimsko-grškem kakor tudi v prostem stilu in sta dossegla tudi že svetovno prvenstvo.

Voda ohrani mladost. Avstralka Annette Kellermann je gotovo prva »velika« plavalica. Bila je že pred vojsko slavna plavalica in v posesti več svetovnih rekordov. Že takrat je poskusila preplavati Kanal, kar ji je sicer izpadlo. Sedaj nastopa v berlinskih varietetih, in sicer kot plesalka, umetnica na žici in kot suverena prvakinja v svojih panogah: plavanju in potapljanju. Njena čudovita dihalna tehnika jo usposablja, da ostane po celo minuto pod vodo. S svojo krasno, veliko postavo demonstrira na odru, kako ostane z energičnim treningom mlada in zdrava. V posesti tajnosti, da zna svojo umetnost prav prodati, je prvoboriteljica modernih veleplavalok.

Gospodarstvo.

× **Gozdna koncesija v sovjetski Rusiji** japonskemu lesnemu sindikatu. V prvi polovici meseca aprila je bila podpisana pogodba med glavnim koncesijskim odborom sovjetskih narodnih komisarjev ter japonskim lesnim sindikatom Rorio Ringio Kumiai. Ta koncesija se nahaja na Daljnem Vzhodu med otokom Sahalinom in Primorju ter obsega 1.000.000 hektarjev. Koncesionar ima pravico, da poseka gotovo količino lesa (okoli 75%) ter da ga nepredelanega izvozi. Koncesija se neha 1. julija 1933. V koncesiji bo zaposlenih okrog 2000 delavcev, koncesionar pa je dolžan, da se v socialnem vprašanju pokori pravilom sovjetskih delavskih zakonov. Od delavcev mora biti 25 odstotkov, od uradnikov pa 33 odstotkov sovjetskih državljanov.

× **Italija ne bo izvažala nafte iz Rumunije.**

Pred nekoliko dnevi je prišlo do ostrega spopada za parlamentarnimi kulisami med bivšim finančnim ministrom Bratianuom ter sedanjim ministrom trgovine in industrije Berlescu-om, ki je hotel baje dovoliti Italiji izvoz nafte iz Rumunije. Dnevnik »Argus« priobčuje izjavo ministra Berlescu-a, ki trdi, »da se ni nikoli govorilo in ne more biti govora o tem, da bi mogel biti ukinjen zakon, ki prepoveduje izvoz nafte«.

BORZE.

Ljubljana, 23. maja. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 84.50 — 85.50, Vojsna škoda 340.50 — 341.50, zastavni in komunalne Kranjske 20 — 22, Celjska 195 — 197, Ljubljanska kreditna 150 — 0, Merkantilna 98 — 100, (98), Prašedion 850 — 0, Kredini zavod 160 — 170, Strojne 0 — 80, Trbovlje 0 — 495, Vevče 180 — 0, Stavbna 55 — 65, Šešir 104 — 0. — Blago: Tendence za les in deželne pridelke neizpremenjena. Zaključenih 12 vagonov lesa.

Zagreb, 23. maja. Devize: New York ček 58.70—58.90, London 276.10—276.90, Curih 1093.50—1096.50, Praga 188.20—189, Varšava 628—632, Italija 309.92—311.92, Dunaj 800—803, Amsterdam 22.78—22.84, Berlin 1348—1351.

Curih, 23. maja. Devize: Beograd 9.1375, New York 519 in petnajst šestinastink, Pariz 20.355, London 25.24375, Milan 28.43, Berlin 123.19, Praga 15.40, Bukarešta 3.16, Varšava 58.10, Sofija 3.75, Dunaj 73.15, Budimpešta 90.60.

To in ono.

CE DIPLOMAT NE ZNA LATINSKEGA JEZIKA.

Novi poslanike neke eksotične države se pripravljajo za naslednji dan, ko bo v sprejemni avdijenci izročil svoja overilna pisma papežu. V zadnjem trenutku ga opozore, da mora po starih ceremonijah predpisih nagovoriti svetega očeta v latinskem jeziku. Diplomata pa ni imel niti pojma o jeziku starega Rima in je bil radi tega v velikanski zadregi.

Tajnik poslanstva ga je potožil in prevzel nalogo, da ga v zadnjem hipu nauči latinskih besedi. Učitelj se postavi pred diplomata in pokaže, kako se bo ceremonija izvršila: »Eksceleuca, vi stopite v dvorano, pripognete koleno in rečete: »Sanctissime

Pater!« (Presveti Oče!), — nakar odvrne papež: »Carissime Fili!« (predragi sin!) Po pozdravu izroči papežu overilna pisma z besedami: »Habeo documenta« (imam dokumente, dokaze), Sveti oče vas nato blagoslovi, nakar vzkliknete »Non sum dignus« (nisem vreden).«

Diplomatu se je zdela stvar prav priprosta in se ves radosten odpelje k avdijenci pri papežu. V razburjenju pa je ves znehan radi tradicionalne sijajne ceremonije v Vatikanu zamenjal na pamet naučene latinske besede in prišel: »Carissima papa!« (predraga papežinja!) Papež se grenko nasmeje in odvrne: »Non sum muliere« (nisem ženska). Po slanki pa nadaljuje ločno: »Habeo documenta« (imam dokaze). Lahko si predstavljamo, kake obraze so napravili Pij XI., kardinali in drugi visoki cerkveni dostojanstveniki. Papež postane nepotrpežljiv, poslanik pa nadaljuje nervozno »Non sum dignus!« (nisem vreden), nakar odvrne namestnik božji prav ironično: »Credo« (verujem). Vatikanski anali molče, kako se je ta mučni prizor odigral do konca.

Še o smrti generala Stefanika. Tragična smrt prvega českoslovaškega vojnega ministra in enega voditeljev borbe za českoslovaško samostojnost v inozemstvu generala Milana Stefanika je znana. Ko se je vračal po večletni odsotnosti v svojo osvobodeno domovino, je padel z zrakoplovom blizu Bratislave ter našel v njegovih razvalinah svojo smrt. Bilo je to dne 3. maja 1919. Ta katastrofa je bila še tragičnejša, ker je padel takorekoč pred očmi svoje družine, ki ga je tako željno pričakovala. Ta dogodek je dal povod raznim uganjam o pravem vzroku njegovega fatalnega padca. Da tem uganjam še ni konec, kaže zadnji slučaj, ko je prišel v pisarno predsednika republike neki 27-letni Mihael Lechta iz občine Papsa pri Bratislavi, ki trdi, da je bil pred osmimi leti očitavec te katastrofe in ki pravi sedaj, da so českoslovaški vojaki streljali na ta zrakoplov, misleč, da je to madjarski vojni zrakoplov. Ta izjava je bila izročena ministru narodne brambe, ki je izvedlo preiskavo. Lechtova izjava se je izkazala kot netočna in kontradiktorna s tedanjimi razmerami in si nasprotuje v marsičem tudi sama sebi. Najbrže se je Lechta zmotil v datumu. Bilo je to v dobi boljševiškega režima na Madjarskem in v dobi bojne napelosti med Madjarsko in českoslovaško, toda še tedaj so bili napadi na sovražne zrakoplove redki.

Marcel Prévost:

Don-Juanke.

— Dobro, je dejal, obdržite srečo. Prav imate, toda ta sreča ne zavisí samo od vas. Bojim se, da ne boste doživeli razočaranja.

Po navadi je govoril ironično, a to pot je bila trpkost njegovih besed iskrena. S preverznim veseljem je videl, kako je Jeanne obledela. Tudi ona se je dvignila:

— Kaj hočete s tem reči?

— Nič ... Če vam je zakonska sreča tako zelo pri srcu, morate biti oprezní.

Svojega pogovora nista mogla nadaljevati, ker je bila godba prenehala in so se gostje vračali v salone. Ločila sta se in Guillouxa je poklicala Lady Destone, koje ljubimec je bil v Londonu. Jeanne, opozorjena od zadnjih besed diplomata, je opazila sledeče: Berta Lorande se je pogovarjala na vrtu z njenim soprogom, a se nenadno obrnila od njega proč in se kot vitka kača prerila skozi skupine gostov do dveh novih prišlecev. Bila sta to Roger Vaugrenier in Jean de Trévoux. Berta je odvedla mladega oficirja, medtem ko je Roger ostal na mestu in z očmi iskal nekoga v družbi.

Ali so Guillouxove besede že vplivale na Jeanne? Kar prestrašila jo je skrb, ki jo je čitala na obrazu svojega soproga. Profesor Saulnois kar ni mogel odtrgati svojih oči od Berte Lorande. Pisateljica je bila zavle-

26

kla Trévouxa na klop pod drevesi in sedla tik poleg njega. Božala ga je s pogledom in glasom in tako javno kazala svojo ljubezen kot to rade delajo zaljubljene ženske. Saulnois je vse to videl in ni mogel obvladati svojega razburjenja ...

»Tako?« si je mislila Jeanne Saulnois, »Guilloux je torej imel prav? Berta misli potegniti mojega moža v svoje mreže? Imela bo opraviti z obema!«

Odhitela je na vrt, medtem ko so pripravljali služabniki plesišče. Gostje so jih gledali in nikomur ni padlo v glavo, da bi se zanimal za Saulnoisa in njegovo soprogo. Naravno smehljaje se, kakor bi bila najboljša volje, je stopila k svojemu soprogu. Možak se je takoj pomiril. Čutil se je olajšanega v prisotnosti soproge, ki mu je bila vedno v podporo, objel je z obema rokama gole Jeannine lakti, kakor boječ otrok. Kajti Albert Saulnois je bil bolj pokoren kot zvest soprog, eden tistih, ki radi izvenzakonskih skokov za nobeno ceno ne bi hoteli svoje soproge manj ljubiti, eden tistih, ki trpijo, da ji ne morejo zaupati tudi teh skrbi, kakor ji zaupajo vse druge in ki so podobni onim pobožnim lopovom, ki prižgejo pred svetnikovim oltarjem svečo, da bi jim pomagali pri njih lopovščinah.

Gostje so gledali, kako so sluge pripravljali plesišče in tako tudi niso opazili prihoda Vaugreniera, ki je ves razburjen iskal po vrtu in pregledoval salone. Med gosti ga je itak malokdo poznal: Jean de Trévoux in nekateri njegovih prijateljev. Z Jeanom sta si bila postala dobra prijatelja po prvem srečanju pri Albini.

Ravno to, da sta bila tako različnih narav in mišljenj, ju je privlačevalo. Jean je Rogeru neprestano govoril o svoji zaročenki Berti. Roger nasprotno ni nikoli omenil Albine, toda vse, kar je Jean pravil o Berti, je Roger instinktivno nanašal na Albino. Ko je Roger Vaugrenier odpotoval v Anglijo, ga je samo Jean spremlil na kolodvor, in ko se je spet vrnil, je nemudoma odhitel k Jeanu.

To pot mu je bilo tako težko pri srcu, da je zapal prijatelju svojo skrivnost: pravi vzrok svojega potovanja, pismo Albini, ultimatum, ki ga je vsebovalo ... in predvsem strašno negotovost, v kateri je že živel ves teden, odkar je bil poslal to pismo, ker mu komtesa nanj ni odgovorila. To je smatral za odgovor, da noče o njem ničesar več vedeti.

Trévoux mu je svetoval, naj gre k njej, ker ga gotovo čaka, toda Roger je dejal, da ni padel tako globoko, da bi jo šel prosit odpuščanja, češ, da je vse samo nesporazumljenje.

— Ali hočete, da povem Berti? Sestal se boš potem pri njej z Albino.

— To je isto, kot če bi sam šel k njej.

— Poslušaj! Danes popoldan je velika slavnost pri Ramonu Genazu v Passyju. Prosto mi je, da privedem svoje prijatelje seboj. Komtesa bo gotovo med gosti. Srečaš se slučajno z njo in v petih minutah je nesporazumljenje med vama poravnano.

(Dalje prih.)

A. SINKOVEC K. SOSS



**SRAJCE · KRAVATE · KLOBUKI
MODNE POTREBŠČINE**

Sirite »Narodni Dnevnik«!

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debele tiskane pa Din 1.—

Premog - čebin
Wolfova 1/II. - Telef. 59

Mala soba
z električno razsvetljavo
v sredini mesta se odda
takoj. Naslov pove uprava
lista.

V najem.
Gostilna (hotel) v Mari-
boru, Kralja Petra trg;
vselitev takoj. Pojasnila
daje Pokojninski zavod za
nameščenice v Ljubljani
ali g. dr. Povalej, Mari-
bor, Slemškov trg.

Na prodaj
sta veliki mahalašči pal-
mi A Din 300.— Naslo-
v pove uprava lista.

Uradnica
samostojna moč z večletno
praksco, večša knjigovod-
stva, strojeopisja in teso-
pisja, išče službo za takoj
ali pozneje. Cenj ponudbe
prosi na upravo lista pod
značko »Agila 1000«.

Najboljše v materialu in konstrukciji so:

Josip Petelinca

kolesa in šivalni stroji



Gritzner, Adler in Phönix.

Najlepše opreme, pesamezni deli, pneu-
matika, igle za vse sisteme — samo v
Najnižje cene. — Tudi blizu Pražernovega
na mesečna odplačila. **LJUBLJANA** spomenika ob vodi.

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

»GROM«

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje
in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresno
poštijo.